

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ННВК «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ КОНСОРЦІУМ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ №14 СМТ. ВОРОНОВИЦЯ
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ГАДЯЦЬКЕ АГРАРНЕ УЧИЛИЩЕ»

Всеукраїнський науково-навчальний консорціум
Ukrainian scientific-educational consortium

СЕРТИФІКАТ

учасника Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Сучасні проблеми підвищення якості, безпеки
виробництва та переробки продукції
бджільництва»

(Держ.реєстр. УкрІНТЕІ № 308 від 22.05.2020 р.)

Казьмірук Лариси Василівни

Президент Консорціуму

Г.М. Калетнік

Ректор ВНАУ

В.А. Мазур

Директор ЧК ВНАУ

В.П. Кучерявий

25-26 червня 2020 р.

Чернятин

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний аграрний університет ННБК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум» Чернятинський коледж ВНАУ
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Спілка бджолярів Жмеринського району

ПРОГРАМА

**Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Сучасні проблеми підвищення якості, безпеки
виробництва та переробки продукції бджільництва»**

25–26 червня 2020 року
с. Чернятин, Жмеринський район, Вінницька область
Захід внесено в реєстр УкрІНТЕІ (посвідчення № 308 від 22.05.2020 р.)

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

25 червня 2020 року

Ознайомлення з матеріально-технічною базою Чернятинського коледжу ВНАУ, онлайн екскурсія по палацу і парку садиби Вітославських-Львових.

26 червня 2020 року

- 9⁰⁰-10⁰⁰ Реєстрація учасників конференції (*хол коледжу*)
- 10⁰⁰-12³⁰ Пленарне засідання (*актова зала, корпус №1*)
- 12³⁰-13³⁰ Перерва
- 13³⁰-14³⁰ **РОБОТА СЕКЦІЙ:**
- Секція 1.** Стан, перспективи розвитку та переробка продукції бджільництва (*зала засідань, корпус №1*)
- Секція 2.** Відродження кормових медоносних культур при сучасному веденні сільського господарства (*аудиторія №3, корпус №1*)
- Секція 3.** Механізація виробничих процесів у бджільництві (*аудиторія №25, корпус №2*)
- Секція 4.** Економічна ефективність сучасних технологій виробництва продукції бджільництва (*аудиторія №39, корпус №2*)
- Секція 5.** Перспективні технології виробництва та переробки сільськогосподарської продукції галузей агропромислового комплексу України (*методичний кабінет, корпус №2*)
- Секція 6.** Практичні засади виробничих процесів на сучасній пасіці (*будинок пасічника*)
- 14³⁰-15⁰⁰ Підведення підсумків (*актова зала, корпус №1*)

РЕГЛАМЕНТ

Доповідь на пленарному засіданні – до 10 хв.
Доповідь на секційному засіданні – до 5 хв.
Дискусія – до 3 хв.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

- 10⁰⁰-10¹⁰** **ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ**
КАЛЕТНИК Григорій Миколайович, доктор економічних наук, професор, академік НААН України, президент Вінницького національного аграрного університету, президент ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
МАЗУР Віктор Анатолійович, кандидат сільськогосподарських наук, професор, ректор Вінницького національного аграрного університету
ГОНЧАРУК Інна Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, проректор з наукової та інноваційної діяльності Вінницького національного аграрного університету
КУЧЕРЯВИЙ Віталій Петрович, доктор сільськогосподарських наук, професор, директор Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
- 10¹⁰-10²⁰** **«ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СВІЩЕВИХ МАТОК ПРИ ЗАПИЛЕНІ КОРМОВИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ЧЕРНЯТИНСЬКОГО КОЛЕДЖУ ВНАУ»**
КУЧЕРЯВИЙ Віталій Петрович, доктор сільськогосподарських наук, професор, директор
Чернятинський коледж Вінницького національного аграрного університету
- 10²⁰-10³⁰** **«РОЛЬ ОСВІТИ ТА НАУКИ У РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ БДЖІЛЬНИЦТВА»**
ПОВОЗНІКОВ Микола Гаврилович, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри конярства і бджільництва
Національний університет біоресурсів і природокористування України
- 10³⁰-10⁴⁰** **«ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОРМОВИХ ДОБАВОК У ГОДІВЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН»**
ЛЬОТКА Галина Іванівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, в.о. декана факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва та ветеринарії *Вінницький національний аграрний університет*
- 10⁴⁰-10⁵⁰** **«СФЕРИ ПРОМИСЛОВОГО ВИКОРИСТАННЯ ПРОДУКТІВ БДЖІЛЬНИЦТВА ТА ВИМОГИ ЄС ДО ЇХ ЯКОСТІ»**
БУДЯК Руслан Володимирович, кандидат технічних наук, доцент, директор
Технологічно-промисловий коледж Вінницького національного аграрного університету
- 10⁵⁰-11⁰⁰** **«ВІБРАЦІЙНІ ЗМІШУВАЧІ ДЛЯ ПРИГОТУВАННЯ КОМБІНОВАНИХ КОРМІВ В АПК УКРАЇНИ»**
ЦУРКАН Олег Васильович, кандидат технічних наук, доцент, директор
Ладизинський коледж Вінницького національного аграрного університету
- 11⁰⁰-11¹⁰** **«НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ ЗАСАДИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ МЕДУ»**
АДАМЧУК Леонора Олександрівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції
Національний університет біоресурсів і природокористування України

- 11¹⁰-11²⁰ **«АКАЦІЯ БІЛА ЯК КОРМОВИЙ РЕСУРС ДЛЯ РОЗВИТКУ БДЖОЛИНИХ СІМЕЙ»**
РАЗАНОВА Олена Петрівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з наукової роботи факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва та ветеринарії
Вінницький національний аграрний університет
- 11²⁰-11³⁰ **«ОРГАНІЗАЦІЯ ПАСІЧНОГО ГОСПОДАРСТВА»**
БУГАЙ Володимир Олександрович, директор
Пасічне господарство «Човновицький медок»
- 11³⁰-11⁴⁰ **«НАЙПОШИРЕНІШІ ХВОРОБИ БДЖІЛ: ЗАХОДИ БОРОТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ»**
ФАРІОНІК Тарас Володимирович, кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри харчових технологій та мікробіології
Вінницький національний аграрний університет
- 11⁴⁰-11⁵⁰ **«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНО-ПРАКТИЧНОГО ЦЕНТРУ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ЗА ПРОФЕСІЄЮ «БДЖОЛЯР»»**
НАГОРНИЙ Володимир Миколайович, директор
Професійно-технічне училище №14 смт. Вороновиця
- 11⁵⁰-12⁰⁰ **«ПЛЕМІННА СПРАВА У БДЖІЛЬНИЦТВІ»**
СЕНЧУК Наталія Дмитрівна, директор
Державний навчальний заклад «Гадяцьке аграрне училище»
- 12⁰⁰-12¹⁰ **«ВИКОРИСТАННЯ АНТИБАКТЕРІАЛЬНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ МЕДУПРИВИРОБНИЦТВА МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ»**
ШУЛЯК Ольга Олексіївна, викладач, заступник директора з виробничої роботи
Технологічно-промисловий коледж Вінницького національного аграрного університету
- 12¹⁰-12²⁰ **«ОСОБЛИВОСТІ ВИРОБНИЦТВА ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ БДЖІЛЬНИЦТВА»**
ГУЦАЛЕНКО Оксана Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри аудиту та державного контролю
Вінницький національний аграрний університет
- 12²⁰-12³⁰ **«МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ПРИВ'ЯЗНОГО ТА БЕЗПРИВ'ЯЗНОГО УТРИМАННЯ»**
КАЗЬМІРУК Лариса Василівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин
Вінницький національний аграрний університет
-

ДОПОВІДЬ

Казьмірук Л.В., кандидат с.-г. наук, доцент

Вінницький національний аграрний університет

МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ПРИВ'ЯЗНОГО ТА БЕЗПРИВ'ЯЗНОГО УТРИМАННЯ

Діяльність вітчизняних скотарських підприємств із виробництва молока свідчить про збільшення його виробництва та зниження собівартості на виробництво продукції, що можливо за умов впровадження сучасних систем утримання, які передбачають застосування методів енергетичної оцінки кормів, отриманої продукції.

Енергоощадна цінність виробленої продукції умовно поділяється на мінімальну, проміжну та максимальну. Виходячи із цього підвищення ефективності енергоощадних технологій починається із розведення енергоощадних тварин, які забезпечать мінімальне використання біологічного потенціалу тварин [4].

Метою досліджень було науково-практичне обґрунтування отримання молочної продуктивності корів української чорно-рябої молочної породи в умовах прив'язного та безприв'язного утримання за першою, другою та третьою лактаціями у ФГ «Велес Віта» Муровано-Куриловецького району Вінницької області.

Експериментальні дослідження проведені на поголів'ї корів української чорно-рябої молочної породи за першою, другою та третьою лактаціями по 10 голів у кожній групі, відібраних за принципом груп-аналогів.

За матеріалами контрольних доїнь визначали надої корів за 305 днів першої, другої та третьої лактації, відсоток жиру та молочний жир.

Відібрані для дослідження корови української чорно-рябої молочної породи, які були розміщені в умовах прив'язного утримання, характеризувалися надоями за 305 днів лактації у кількості 3255,5 кг та за безприв'язного – 3225,6 кг.

Після закінчення другої лактації надій корів при утриманні на прив'язі досягав 3498,15 кг, що менше ніж у корів за безприв'язного утримання на 284,55 кг або на 7,5% при вірогідній різниці $P < 0,01$.

Важливо встановити доцільність безприв'язного утримання корів під час третьої лактації. Таким чином, піддослідні корови після другої лактації характеризувалися надоями 3406 кг за прив'язного утримання (контроль) та 3782,7 кг за безприв'язного (дослід).

Після третьої лактації надої у корів за безприв'язного утримання склали 4283,5 кг, що більше ніж за прив'язного на 417,6 кг або 10,8% при вірогідній різниці $P < 0,001$.

Збільшення надоїв після другої лактації у порівнянні з третьою лактацією за прив'язного утримання склало 367,75 кг або 10,5%, що є закономірним при використанні заходів роздоювання корів. У той же час, за безприв'язного утримання збільшення надоїв за результатами третьої лактації досягли 500,8 кг або на 13,20% більше. Отже, у період другої та третьої лактацій у корів при

утриманні безприв'язно суттєво підвищуються надої молока у порівнянні з прив'язним, що свідчить про більш комфортні умови утримання корів та використання ними енергетичних ресурсів кормів.

Середній відсоток жиру у корів, які утримувалися на прив'язі, за першою лактацією склав 3,66% для подальшого утримання на прив'язі за другою. У корів дослідної групи на прив'язі з подальшим утриманням без прив'язі відсоток жирності молока становив 3,60%. Тобто відібрані корови за жирномолочністю першої лактації були аналогами. Відомо, що для проведення досліджень від другої до третьої лактації відібрані корови за жирномолочністю були аналогами – 3,76%, 3,67%.

За другою лактацією жирність молока у корів на прив'язі становила 3,72% та безприв'язі – 3,74%. Між піддослідними групами різниця не вірогідна.

Отже, фактор утримання корів за другою та третьою лактацією суттєво не впливає на показники жирномолочності.

У таблиці 3 представлені дані отримані від піддослідних корів за кількістю молочного жиру за різних умов утримання. У корів-первісток контрольної групи кількість молочного жиру становила 119,36 кг, у дослідної – 119,52 кг.

За молочним жиром у корів контрольної групи, які утримувались на прив'язі, отримано 130,0 кг, а у тварин дослідної – 141,68 кг. Різниця вірогідна при $P < 0,01$. Така різниця сформувалась за рахунок підвищення надоїв у дослідній групі ($P < 0,001$) та тенденції на збільшення відсотку жиру.

За третьою лактацією різниця між піддослідними групами корів підвищилась до вірогідної різниці $P < 0,001$.

Отже, умови утримання корів позитивно впливають на підвищення надоїв та кількості молочного жиру, що є важливим у пошуках альтернативних енергоносіїв.

Кількість реалізованого молока від кожної корови у середньому складає 2885,8 кг за другу лактацію при утриманні на прив'язі, а при безприв'язному утриманні реалізовано молока більше на 235,1 кг або на 8,15%. За третьою лактацією реалізовано молока відповідно – 344,1 кг або на 10,79% більше. Виручка від реалізованого молока була з перевагою застосування безприв'язного утримання корів.

Найбільші виробничі затрати встановлено при прив'язному утриманні кожної корови 14069,6 грн, що більше від безприв'язного на 3,05% (друга лактація) та відповідно 15181,2 грн – на 6,84%. У результаті цього собівартість 1 ц молока була найменшою за третьою лактацію при утриманні тварин безприв'язно 402,2 грн, що менше при прив'язному утриманні на 15,50%. За другою лактацією відповідно 43705 грн. – менше на 10,26%.

При використанні прив'язного утримання корів прибуток становив 3245,4 грн за другою лактацією, що на 36,0% менше при застосуванні безприв'язного утримання, відповідно за третьою лактацією – 3955,2 грн. та менше на 43,4%. У результаті цього найвищий рівень рентабельності отримано при реалізації молока за третю лактацію при безприв'язному утриманні корів 49,16%, що у порівнянні із прив'язним на 23,11% більше, у той же час, за другу лактацію відповідно – 37,15% та більше за прив'язного – на 14,08%.

Отже, переваги застосування безприв'язного утримання корів над прив'язним доведено економічною ефективністю виробництва молока.

Висновки та перспективи подальших досліджень. 1. Після закінчення другої лактації надій корів при утриманні їх на прив'язі досягав 3498,15 кг, що менше ніж у корів за безприв'язного утримання на 284,55 кг або на 7,5% при вірогідній різниці ($P < 0,01$). Після третьої лактації надої у корів за безприв'язного утримання склали 4283,5 кг, що більше ніж за прив'язного на 417,6 кг або 10,8% при вірогідній різниці $P < 0,001$.

2. Розрахунки економічної ефективності виробництва молока показали, що прибуток від реалізованого молока склав 3245,4 грн. при застосуванні прив'язного утримання корів за другою лактацією, що менше за безприв'язного на 36,0%, відповідно за третьою лактацією – 3955,2 грн. та менше на 43,4%. У результаті цього найвищий рівень рентабельності отримано за третю лактацію при утриманні корів безприв'язі 49,16%, що в порівнянні із прив'язним на 23,11% більше, у той же час, за другою лактацією відповідно – 37,15% та більше прив'язного на 14,08%.

3. На перспективу в сільськогосподарських підприємствах по виробництву молока доцільно впроваджувати безприв'язне утримання корів з обґрунтуванням енергетичних цінностей виробленої продукції та з оцінкою показників до встановлених стандартних вимог.